

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์
รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
LEARNING MANAGEMENT USING TEACHING MATERIALS ON THE GROUP
DANCE, RABUM DAOWADENG IN THAI DRAMATIC ART COURSE, DRAMA 3,
COURSE CODE SOR 32207, MATTHAYOMSUKSA 5

ลภัสรดา โพธิ์แสง¹

Lapusrada Phosae¹

*Corresponding author Email : rda3110814@gmail.com

(Received : July 4, 2020 ; Revised : August 8, 2020 ; Accepted : September 23, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน 3) เพื่อศึกษาร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติทำรำก่อนเรียนและหลังเรียน และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนหญิง สาขานาฏศิลป์ไทย เฉพาะละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.23–0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.25–0.88 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 แบบประเมินต่างๆ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน ได้ร้อยละ 61.33 ส่วนคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 83.11

3. ค่าร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติทำรำหลังเรียน ได้ร้อยละ 53.06

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบำมาตรฐาน ระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.53, \sigma = .46$)

คำสำคัญ : นาฏศิลป์ไทย, ระบำมาตรฐาน, ระบำดาวดึงส์

¹ครูชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์, Professional Level Teachers; Department of Music, Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

Abstract

The objectives of this thesis paper were as follows: 1) to create and find the effectiveness of learning management using teaching materials, 2) to compare the learning achievement before and after learning management using teaching materials, 3) to study the percentage of progress between pre and post study skills in practice and 4) to study students' satisfaction towards learning management using teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 students. The research target group were 15 female students enrolled in Thai Dramatic Art, only Lakhon Phra, Matthayomsuksa 5, Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts, Semester 1, academic year 2017. The tools used in the study were course teaching materials, academic achievement test which have shown difficulty level (p) from 0.23–0.80 and discriminant power (r) from 0.25–0.88, with a confidence value of 0.88 and above, Various assessments form and the student satisfaction assessment form has shown a confidence value of 0.69. The statistics used for data analysis were E_1/E_2 efficiency, Percentage, Mean, Standard Deviation.

The results were as follows:

1. The efficiency of learning management using the teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 was effective as 82.81/ 83.11, which met the established 80/80 criteria.

2. The learning achievement of students who studied by using the teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 students after studying has shown higher level than the pre study scores. The students' achievement scores were 61.33 percent, while 83.11 percent of the post study scores.

3. The percentage of progress of the skills for performing “tharam” after study was 53.06%.

4. The students' satisfaction with learning management using teaching materials on the group dance, Rabum Dowwadurng in Thai Dramatic Art Course, Drama 3, course code sor 32207, Matthayomsuksa 5 were satisfied at the highest level ($\mu = 4.53$, $\sigma = .46$).

Keywords : Thai Dramatic Art, The Group Dance, Rabum Dowwadurng

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นาฏศิลป์ไทย เป็นศิลปวัฒนธรรมประจำชาติเป็นแหล่งรวมของศิลปะแขนงต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน นาฏศิลป์เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสร้างความบันเทิงใจ เป็นเครื่องล่อมเกลารจิตใจสำหรับมนุษย์ และมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ในพิธีกรรมต่างๆ อีกทั้งยังเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับจิตใจสภาพความเป็นอยู่ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นไทย ความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของชาติได้มีการถ่ายทอดมาจากมรดกทางภูมิปัญญาของโบราณจารย์สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน จากความสำคัญนี้จึงควรมีการส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยด้านนาฏศิลป์ไทยให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2579 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ

และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ระบุไว้ว่า แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายด้านผู้เรียนไว้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ และการคิดเลขเป็น 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ และความสามารถ กรอบ มี วินัย คุณธรรม จริยธรรม ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2579 นั้น ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทในการศึกษา คือ สร้าง ผลผลิต จัดหา แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน นักเรียนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ จำกัดเวลาและสถานที่ เนื่องจากการศึกษาจะช่วยสร้างคน ครูจึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างพลเมืองที่ดีของประเทศ โดย ให้การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะทำให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ เพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ และสิ่งที่สำคัญคือสืบทอดศิลปวัฒนธรรมที่ดีงามของชาติให้คงอยู่คู่ชาติให้มีการรักษาความเป็นชาติไว้ อย่างมั่นคง ครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนา การศึกษาประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553 : 7-15) ที่ได้รับไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 1 มาตรา 7 บัญญัติไว้ว่า ในปัจจุบันสื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาททางการศึกษาทุกระดับชั้น ทุกสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็น วิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และวิชาศิลปะอย่างดนตรีและนาฏศิลป์ เพื่อช่วยพัฒนาวิชา ความรู้ทางศาสตร์แขนงต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว วิธีเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีมีหลายรูปแบบ เช่น ศึกษาจาก ตำรา หนังสือ วิดีทัศน์บันทึกภาพ และวีดิทัศน์บันทึกเสียงด้วยตนเอง ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ต้องคิดสร้างสรรค์ พัฒนาสื่อ การสอนโดยการนำสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน กระตุ้นความสนใจในการ เรียน โดยนำวิธีการสอนแบบเดิม คือ การสอนอธิบายและสาธิต ซึ่งยังคงความสำคัญยิ่งในการสอนรายวิชาทักษะปฏิบัติ เช่นกัน ครูจึงยังคงต้องมีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะปฏิบัติต่างๆ นำเข้ามาผสมผสานกับการใช้สื่อ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ มีความเป็นเลิศด้านทักษะและบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่หลักสูตร กำหนด นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ใน หมวด 4 ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่ง ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มาตรา 22 ได้ให้หลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุก คนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 24 ได้กำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้าน ต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนรู้ที่หลากหลาย และให้พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม มีหน้าที่หลักในการ จัดการศึกษาเฉพาะสาขาวิชาชีพด้านนาฏศิลป์ ดนตรีทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปัจจุบันเปิดหลักสูตรศึกษา

ศาสตราจารย์ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์และเผยแพร่ด้านนาฏศิลป์ ดนตรีไทย และได้ยึดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปสาขานาฏศิลป์ไทยละคร ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 2 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 เข้าใจหลักการฝึกหัดเบื้องต้น นาฏยศัพท์ ประวัติความเป็นมาและองค์ประกอบต่างๆ และมาตรฐานที่ 2 มีทักษะในการปฏิบัติการฝึกหัดเบื้องต้น ทำนาฏยศัพท์ ทำรำชุดต่างๆ ได้ถูกต้องตามแบบแผน มุ่งเน้นให้นักเรียน มีความรู้ ความสามารถด้านทฤษฎีและมีทักษะปฏิบัติได้อย่างสวยงาม สม่กับเป็น “มืออาชีพงานศิลป์”

ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปสาขานาฏศิลป์ไทยละคร มาเป็นเวลา 12 ปี พบว่า มีปัญหาในชั้นเรียนหลายประการ ตัวอย่างที่สำคัญ เช่น เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้เกรด 4 ไม่ถึงร้อยละ 50 ของนักเรียนทั้งหมด ขาดเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติท่ารำระบำมาตรฐาน ชุด ระบายดาวดั่งส์ ได้ ขาดลีลาท่ารำทำให้ท่ารำไม่สวยงาม การศึกษาในครั้งนี้สืบเนื่องมาจากเจตนารมณ์ในการสร้างเอกสารประกอบการสอนสำหรับผู้เรียนเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปสาขานาฏศิลป์ไทยละคร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำหนดให้เพลงระบำมาตรฐาน ชุด ระบายดาวดั่งส์ เป็นเพลงมาตรฐานที่บังคับให้นักเรียนทุกคนต้องเรียนทั้งด้านความรู้ และด้านปฏิบัติ ในฐานะครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และฝึกฝนทักษะให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ นาฏศิลป์ไทย เอกสารการสอน การปฏิบัติ ท่ารำเพลงระบำดาวดั่งส์จึงเป็นแนวทางที่ผู้รายงานเลือกใช้ โดยวิเคราะห์จาก 1) เป็นระเบียบที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้ความเพียรพยายามที่จะสามารถเรียนรู้และปฏิบัติท่ารำมาตรฐาน ชุด ระบายดาวดั่งส์ให้สวยงามได้ ซึ่งหากผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติท่ารำเพลงระบำมาตรฐาน ชุด ระบายดาวดั่งส์ได้แล้ว เชื่อว่าจะสามารถเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยในชั้นสูงต่อไปได้อย่างมั่นใจและภาคภูมิใจ และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และควรได้รับการพัฒนาในด้าน การเรียนการสอน แต่ได้พบสภาพปัญหาจากการผลิตคู่มือเอกสารที่เป็นผลงานทางวิชาการที่ยังไม่เพียงพอ คือ ขาดคู่มือเอกสาร ตำราในการศึกษา ค้นคว้า หรือเติมเต็มให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้จัดทำเอกสารประกอบการสอนรายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดเอกสารการสอนดังกล่าว ทั้งเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทยละคร มีความรู้และมีทักษะปฏิบัติท่ารำ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายดาวดั่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายดาวดั่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติท่ารำก่อนเรียนและหลังเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายดาวดั่งส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนหญิง สาขานาฏศิลป์ไทย (ละครพระ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน

2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1.ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3. ทักษะปฏิบัติทำรำนองนักเรียน และ 4. ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหา ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 บทเรียน ได้แก่ บทที่ 1 ระเบียบ รำ ฟ้อน บทที่ 2 ระเบียบมาตรฐาน ชุด ระเบียบการตั้งชื่อ บทที่ 3 ขับร้องเพลงระบำดาวดึงส์ บทที่ 4 นาฏยศัพท์ และบทที่ 5 กระบวนท่ารำ ระเบียบมาตรฐาน ชุด ระเบียบการตั้งชื่อ

4. ระยะเวลา ได้แก่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 สัปดาห์ที่ 4-7 ระหว่างวันที่ 5-30 มิถุนายน 2560 จำนวน 48 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด 5 บทเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติทำรำนองเรียนและหลังเรียน แบบประเมิน (Rubric score) จำนวน 6 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประเมิน 4 ด้าน จำนวน 16 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนรู้อยู่ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3

1.2 วิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหา จุดประสงค์ และจำนวนชั่วโมงที่ดำเนินการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 และศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนาฏศิลป์ไทยละคร และระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ และจัดทำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบการตั้งชื่อ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยขอคำแนะนำจากท่านผู้เชี่ยวชาญ

1.3 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำแผนการจัดการการเรียนรู้ และสร้างเครื่องมือตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สาร/ มาตรฐานการเรียนรู้ 2) สารสำคัญ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5) คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ 6) สารการเรียนรู้ 7) กิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์ และขั้นสรุปและ ประเมินผล 8) สื่อการเรียนรู้ 9) แหล่งการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) หมายเหตุ/ข้อเสนอแนะ 12) บันทึก ผลหลังการสอน และ 13) ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

1.4 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นต่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษา ศึกษาศาสตร์ หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อตรวจสอบ ข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำ และขออนุญาตใช้แผนการจัดการเรียนรู้

1.5 จัดทำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชาศิลปศึกษา 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบทดสอบและแบบประเมินทักษะให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ ความถูกต้องตามโครงสร้างและเนื้อหา ประกอบด้วย นางรติวรรณ กัลยาณมิตร ผู้เชี่ยวชาญศิลปศึกษา สถาบัน บัณฑิตพัฒนศิลป์ นางไพเราะ แสงเปล่ง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และ นางพิรพรรณ ถิ่นกาญจน์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการ ประเมินคุณภาพเอกสารประกอบการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

1.6 นำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชาศิลปศึกษา 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 คน เพื่อประเมินผลการใช้ ความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการวัดและประเมินผล และระยะเวลา การใช้แล้วนำมาปรับปรุง

1.7 นำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชาศิลปศึกษา 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน ซึ่งผู้รายงานเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน มาศึกษาเอกสารประกอบการสอน โดยใช้เวลา 48 ชั่วโมง พบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน และไม่ผ่าน เกณฑ์จำนวน 1 คน เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจยาก บางส่วนไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การอธิบายทำรำไม ละเอียดทำให้ ไม่สามารถปฏิบัติทำรำได้ รูปภาพไม่ชัดเจน และบางภาพซ้ำซ้อนกัน แบบฝึกหัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ผู้รายงานจึงนำเอกสารประกอบการสอนมาปรับปรุงแก้ไข

1.8 นำเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชา ศิลปศึกษา 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการพัฒนาแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาขาวิชา นาฏศิลปศึกษา ศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน เพื่อ ศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผล และระยะเวลาการใช้ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบ ดาวดิงส์ รายวิชาศิลปศึกษา 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรพื้นฐานวิชาศิลปศึกษา วิทยาลัย นาฏศิลปนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชาศิลปศึกษา 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบ เลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.3 หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนดังนี้

1) นำแบบทดสอบที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบขอบเขต และความครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ด้วยการชี้ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (index of item objective congruence; IOC) เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ถ้า $IOC \geq .5$ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < .5$ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน ผู้รายงานสุ่มแบบเจาะจงโดยเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อหาศึกษาความเหมาะสมด้านภาษาและระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ แล้วนำผลมาปรับปรุง

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้กับนักเรียนสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Simple Item Analysis (SIA) โดยชยุตม์ ภิรมย์สมบัติ เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบเรื่อง ค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของข้อสอบทั้งฉบับตามวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ค่าความยาก เป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.23–0.80 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ และค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.25–0.88 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน มีค่าเท่ากับ 0.88

4) คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากทั้งหมด 40 ข้อ ให้เหลือเพียง 30 ข้อ โดยวัดจากคุณภาพของข้อสอบตามเกณฑ์

3. แบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ระหว่างเรียน ได้แก่

1) แบบทดสอบ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบระหว่างเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

2) แบบฝึกหัด เป็นแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ได้แก่ แบบเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง จำนวน 10 ข้อ และแบบโยงเส้นจับคู่คำที่สัมพันธ์กับรูปภาพ จำนวน 10 ข้อ

3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

4) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

5) แบบประเมินทักษะการขับร้อง เรื่อง การขับร้องเพลงระบายดาวดิงส์ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

6) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง นาฏยศัพท์ เป็นแบบประเมินตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบรูบริค

7) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง กระบวนท่ารำ ระบายมาตรฐาน ชุด ระบายดาวดิงส์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรพื้นฐานวิชาชีพวิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช พุทธศักราช 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 หาคุณภาพของแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) นำแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบขอบเขต และความครอบคลุมเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการวัด ด้วยการใช้ดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (index of item objective congruence; IOC) เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ถ้า $IOC \geq .5$ แสดงว่า ข้อสอบข้อนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

ถ้า $IOC < .5$ แสดงว่า ข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำมาปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2) นำแบบทดสอบและแบบประเมินต่างๆ ไปใช้กับนักเรียน สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย เฉพาะละครพระ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน ซึ่งผู้รายงานคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง กลาง และต่ำ อย่างละ 1 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมด้านภาษาและระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ แล้วนำผลมาปรับปรุง

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ออกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐานระบำดาวดึงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจ ร่างข้อคำถาม และนำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน นำผลมาปรับปรุง แก้ไข และจัดพิมพ์ และนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2 นำแบบประเมินความพึงพอใจ ที่ปรับแก้แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ระดับความพึงพอใจ และจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ดัชนี IOC เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อคำถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 15 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.69

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้ออกสารประกอบการสอน จำนวน 30 ข้อ บันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

2. ให้นักเรียนทดสอบการปฏิบัติท่ารำ โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติก่อนเรียน บันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

3. ให้นักเรียนเริ่มศึกษาเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้น และปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนด ในการศึกษาเอกสารประกอบการสอนจะมีทั้งเนื้อหาวิชาและการปฏิบัติ นักเรียนต้องทำให้ครบ โดยเฉพาะในส่วนของภาคปฏิบัติจะทดสอบพื้นฐานในการรำและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมในเอกสารประกอบการสอนแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูประเมินตามแบบประเมินต่างๆ แล้วบันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนระหว่างเรียน

4. ให้นักเรียนทดสอบการปฏิบัติท่ารำ โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติหลังเรียน บันทึกผลคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังเรียน

5. เมื่อนักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอนเสร็จแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยใช้ฉบับเดียวกัน ครูบันทึกผลคะแนนเป็นคะแนนหลังเรียน

6. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้วนำผลคะแนนการตอบของนักเรียนมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยหาประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ด้วยวิธีการ ดังนี้

1.1 นำคะแนนจากการประเมินระหว่างเรียนของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรกว่ามีค่าเท่าใด ตามสูตร E_1 / E_2

1.2 นำคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติและคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วคำนวณหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลังว่ามีค่าเท่าใด ตามสูตร E_1 / E_2

2. วิเคราะห์สถิติเชิงบรรยายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน ได้ร้อยละ 61.33 ส่วนคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 83.11

3. ค่าร้อยละความก้าวหน้าของทักษะการปฏิบัติทำรำหลังเรียน ได้ร้อยละ 53.06

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.53, \sigma = .46$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระบายมาตรฐาน ระบายดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.81/83.11 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องจากผู้รายงานได้หาวิธีการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอย่างหลากหลายโดยจัดทำเอกสารประกอบการสอนเพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอน มีการศึกษาหลักสูตรวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหาครอบคลุมครบถ้วน จัดกิจกรรมเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

เนื้อหาเข้าใจง่าย เขียนอธิบายภาพนาฏยศัพท์ และภาพท่าร่ายรำดาวดึงส์อย่างละเอียดชัดเจน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถศึกษาด้วยตนเองได้ ผู้รายงานได้ประเมินตามขั้นตอนและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นให้มีข้อบกพร่องน้อยที่สุด โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหาพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมจึงส่งผลให้เอกสารประกอบการสอนมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องกับจันทร์หา เอี้ยวภูเก็ต (2550 : บทคัดย่อ) ในเอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง สีสานนาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยมแสงโรจน์) ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.12/85.86 สอดคล้องกับอุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์ (2553 : 48) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีค่าเท่ากับ 84.52/86.09 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และสอดคล้องกับชลทิพย์ แต่งอ่อน (2557 : 70-71) ทำการศึกษาเอกสารประกอบการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย ละคร 5 รหัสวิชา ศ 33207 การแสดงเป็นชุดเป็นตอน เรื่อง อิเหนา ตอน ย่าหรีดตามนกยูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.26/83.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนมีการสร้างตามขั้นตอน แบบทดสอบและ แบบประเมินต่างๆ มีการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีการทดลองใช้และหาความเชื่อมั่นก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา สอดคล้องกับพรรณกร รุจิโรจน์วงศ์ (2550 : 52) ได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอน ชุดเรียนรู้รายรำเบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน ชุดเรียนรู้การรำเบื้องต้นมีผลการเรียนหลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (เชื่อมั่นได้ร้อยละ 99) สอดคล้องกับอุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์ (2553 : 48) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 พบว่า ก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบวาทะพิธี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 นักเรียนทั้ง 39 คน ได้คะแนนจากการสอบรวมก่อนการเรียน 873 คะแนน ($\mu = 22.38$, $\sigma = 2.09$) และภายหลังการใช้ นักเรียนทั้ง 39 คน ได้คะแนนจากการสอบรวม 1,343 คะแนน ($\mu = 34.44$, $\sigma = 1.76$) และยังสอดคล้องกับอาทิตย์ สุตาบุตร (2553 : ก) พัฒนาเอกสารประกอบการสอนเรื่อง งามาตรฐาน “งามาบทเล็ก (งามาบทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง งามาตรฐาน “งามาบทเล็ก (งามาบทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านร้อยละความก้าวหน้าทักษะปฏิบัติทำรำของนักเรียนหลังเรียน ได้ร้อยละ 53.06 มีเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจคือ มีความก้าวหน้าร้อยละ 25 ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนมีการสร้างตามขั้นตอน มีวิธีทัศน์ประกอบการสอนระบำดาวดึงส์ ทำให้ผู้เรียนมีตัวอย่างในการปฏิบัติทำรำ มีการเขียนอธิบายกระบวนการทำรำที่ชัดเจน ครบถ้วน แบบประเมินทักษะปฏิบัติได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริงประกอบกับผู้รายงานได้กระตุ้นและ

ปลูกฝังให้นักเรียนขยันหมั่นฝึกซ้อม ทำซ้ำ ผู้เรียนมีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียนเป็นอย่างดี มีความขยันในการฝึกซ้อมทำซ้ำจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติทำซ้ำของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์

4. ด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.53$, $\sigma = .46$) เนื่องจากผู้รายงานดำเนินการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความเป็นกันเอง กระตุ้นผู้เรียน ให้รางวัลและชื่นชมผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ กล้าถาม กล้าแสดงออก สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับจันทร์หา เอี้ยวภูเก็ด (2550) ทำการศึกษาเอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ศิลานาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคลองบัว (เอี่ยมแสงโรจน์) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์สูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ โดยวิธีการสอนตามแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับอุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์ (2553 : 48) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบดาวดิงส์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7 รหัส ศ 42208 เรื่อง ระเบียบดาวดิงส์ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.36$) และสอดคล้องกับอาทิตย์ สุตาบุตร (2553 : ก) ได้พัฒนาเอกสารประกอบการสอน เรื่อง มาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้อเอกสารประกอบการสอน เรื่อง มาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)” รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$ S.D = 0.68)

ผลการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทั้งด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจทางเนื้อหาวิชาและความสามารถทางทักษะปฏิบัติได้อย่างแม่นยำถูกต้องตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทยละคร นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม รวมถึงได้ปลูกฝังความมีวินัย ความรับผิดชอบในห้องเรียน รู้จักการค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานและตระหนักถึงความสำคัญในศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าของชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาปฏิบัติเอกนาฏศิลป์ไทยละครสูงขึ้น

2. การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้จัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องกำกับดูแลใกล้ชิดเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนได้ทันทีที่ผู้เรียนสงสัย

3. การนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน เรื่อง ระเบียบมาตรฐาน ระเบียบดาวดิงส์ รายวิชานาฏศิลป์ไทยละคร 3 รหัสวิชา ศ 32207 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปฝึกทักษะทำซ้ำด้วยตนเอง ควรใช้ร่วมกับสื่อวีดิทัศน์

ประกอบการสอนเพื่อดูตัวอย่างกระบวนการทำรำต่างๆ และครูผู้สอนควรดูความถูกต้องของท่ารำในการปฏิบัติท่ารำของนักเรียนด้วย

4. การประเมินทักษะท่ารำ ครูควรดำเนินการตามแบบประเมินและเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และครูควรเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักความรับผิดชอบต่อการเรียนในการใช้เวลาว่างศึกษาหาความรู้ตามที่ตนถนัดได้ทุกที่ ทุกเวลา และตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำแนวทางการสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนไปสร้างในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ ในรายวิชานาฏศิลป์ให้ครบถ้วนต่อไป และควรมีการนำเนื้อหาไปทดลองสร้างเป็นสื่อประเภทมัลติมีเดียเพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียนการสอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอนกับการสอนโดยสื่อประเภทอื่นๆ และควรมีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาในเรื่องอื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปศึกษาขานาฏศิลป์ไทยละครให้ครบถ้วน

เอกสารอ้างอิง

จันทร์หา เอี้ยวภูเก็ด. (2550). รายงานผลการใช้เอกสารประกอบการสอน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลีลา นาฏศิลป์

ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระที่ 3 นาฏศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

ชลทิพย์ แต่งอ่อน. (2557). รายงานการใช้เอกสารประกอบการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย ละคร 5 รหัสวิชา

ศ 33207 การแสดงเป็นชุดเป็นตอน เรื่อง อิเหนา ตอน ย่าหรีนตามนกยูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.

วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

พรรณกร รุจิโรจน์วงศ์. (2550). รายงานการพัฒนาและผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน ชุดเรียนรู้

การรำเบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระนาฏศิลป์) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

อาทิตย์ สุดาบุตร. (2553). เอกสารประกอบการสอน เรื่อง รำมาตรฐาน “รำแม่บทเล็ก (แม่บทนางนารายณ์)”

รายวิชานาฏศิลป์ไทย (โขนพระ) รหัสวิชา ศ 33201 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยาลัยนาฏศิลป์

พัทลุง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

อุบลรัตน์ ศรีวรวิทย์. (2553). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน รายวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) 7

รหัส ศ 42208 เรื่อง ระบำแววพชนี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2. วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579. กรุงเทพฯ : บริษัท

พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.